

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

134. An in peccato sodomiae poenitens teneatur explicare se fuisse patientem? Ex p. 6. tr. 6. & Misc. 1. res. 36.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

De Circumstant. aggrau. Ref. CXXXI. & c. 409

chare filios, quos plurimum Ecclesie profuturos sperant: quia talis castratio est intrinsecè mala, cum nemo sit dominus membrorum suorum; & mala non sunt faciendæ, ut inde eueniant bona: & varia animæ pericula hinc consequi solent, cum tales ardentissimè inflammanur, & ad concubitum impatientissimè feruntur: & bonum illud, ut suauitudo canant in Ecclesiis, tanti momenti non est; vt ob id res à natura per se tam aliena suscipiatur; nec pro salute spirituali, aut periculo animæ vitando id licitum esse constat: non est ergo audiendus Salonius.

infima, & non subalterna? Ex part. 3. tract. 4. Ref. 158. aliàs 159.

RESOL. CXXXI.

An quis contra naturam peccauit cum mare, vel femina, vel cum bestia diuersæ speciei, debeat explicare circumstantiam maris, vel femina, aut bestia inius, vel alterius generis? Ex part. 1. tractat. 7. Resolut. 2.

§. 1. **R**espondeo negatiuè, ex doctrina Caietani *quæst. 3. de confess.* & aliorum: quia species illæ specialissimæ, quæ solum differunt in genere entis, & naturæ, & non in genere moris, & malitiæ, non sunt confitendæ: sicut est diuinatio per terram, per aquam, per aerem; item, peccatum æquale in potu, vel esu carniū, vel aliarum rerum; item, fortium auri, panni, argenti, &c. non dicunt nisi vniam deformitatem formalem in genere moris: & propterea, neque istæ species specialissimæ, neque circumstantiæ materiales ex parte entis sunt necessariò confitendæ. Eodem modo dicimus de peccato contra naturam, non esse necesse confiteri circumstantiam maris, vel feminae vnus, aut alterius generis bestie: sed sufficit dicere: Peccauit in sodomia toties: in bestialitate quater, &c. Et ita publicè docuit, hic Panotmi, quidam Theologus Societatis Iesv, licet Tannerus (quod mihi magis placet) contrarium doceat, quoad sodomiam *in 2. tom. 3. disp. 3. quæst. 3. punct. 6. num. 146. & ante illum Zanard. in diuers. part. 2. præcept. 6. c. 9.*

RESOL. CXXXII.

An quis in confessione teneatur explicare, si sodomia fuerit commissa cum masculo, vel cum femina? Et quid, si circumstantiam femina vellet aperire propter reservationem, ne videretur incidisse in casum Sodomie reservatum? Ex part. 8. tractat. 7. & Misc. Ref. 86.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Bonacina *de Matr. q. 4. punct. 11. n. 7.* sed mihi magis placet opinio negatiua, quam nouissimè docet Mazuch. *tract. de cas. refer. disp. 2. c. 22. diff. 1. n. 24.* licet enim concubitus iste cum femina non sit propriè Sodomia, vt alibi satis docui, tamen cum ad sodomiam reducatur, idè satisfaceret penitens dicendo: Peccauit contra naturam; nisi verò circumstantiam feminae vellet aperire propter reservationem, ne videretur incidisse in casum Sodomie reservatum.

RESOL. CXXXIII.

An in peccato Sodomie teneatur quis exprimere in confessione, an fuerit agens, vel patiens, vel gradus cognationis carnalis? Et an peccata omnia contra naturam sint vnus speciei? Tom. I.

§. 1. **R**esolutionem horum dubiorum apud paucos inuenies, quæ tamen, faxit Deus, vt fæpius in praxi non occurrant. Et ad primum negatiuè respondet noster Pater Alphensius de Leone *in tract. de officio, & potestate confessarij, part. 1. recollect. 9. num. 216. & 218.* vbi sic ait: Ego dicerem, saluo meliori iudicio, non esse necessariò exprimendum an fuerit agens, vel patiens, quia tale peccatum est eiusdem speciei, & ideo quia magis graue est peccatum agentis, quàm patientis, ideoque maiori pœna punitur, non autem sequitur esse diuersæ speciei, cum magis, & minus non variant speciem. Ita ille. Si quis ergo verecundiam haberet confitendi, se in actu sodomitico fuisse patientem, sufficit vt dicat: Toties sodomiam exercui.

2. Ad secundum dubium supradictus auctor *ibid. num. 224.* etiam negatiuè respondet, docet enim copulam sodomiticam inter cognatos mutare speciem, quando illi iniucem sunt tales in linea recta; in linea verò transuersali, circumstantiam aggrauantem; non esse tamen in vtroque casu gradum cognationis carnalis exprimendum, quia in incestu probabile est nullum gradum mutare speciem, & in tali copula non committetur caro, nec contrahitur affinitas; sed de hoc dubio etiam alibi à nobis actum est.

3. Notandum est etiam hîc obiter cum Filiucio *tom. 2. tract. 30. cap. 7. num. 1. & aliis,* probabile esse quoddam peccata omnia contra naturam sint vnus speciei infimæ, & non subalterna; licet contraria opinio sit magis probabilis.

RESOL. CXXXIV.

An in peccato Sodomie patiens teneatur explicare se fuisse patientem? Ex part. 6. tr. 6. & Misc. 1. Ref. 36.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docet Pater Lugo *de Sacrament. Penitent. disputat. 16. sect. 5. num. 1. & num. 243.* quia ex parte agentis interuenit pollutio propria, quæ non interuenit ex parte patientis: diuersum autem peccatum specie est, voluntariè pollui, vel solum cooperari pollutioni alterius: aliud enim est cohibere delectationem propriam illicitam, & aliud non procurare alienam. Et quamuis etiam ipse patiens habeat aliquo modo tactum impudicum, & delectationem turpem (quod tamen non videtur quoad delectationem vniuersaliter verum) negari tamen non potest pollutionem ipsam diuersam malitiam explicandam afferre supra simplicem tactum impudicum: qui enim sine intentione aut periculo pollutionis tangeret, propter turpem solum delectationem tactus, non contrahit malitiam, quam contrahit, qui ex intentione pollutionis id facit. Vnde iste debet explicare peccatum pollutionis quam procurauit & habuit. Ergo de primo ad vltimum in peccato Sodomitico agens debet explicare circumstantiam illam propter malitiam specie diuersam, quam assert. Ita Lugo. Vbi obseruat, quoddam ego videor sententiam negatiuam approbare *in part. tert. tractat. 4. resolut. 159.*

2. Sed hanc sententiam Romæ approbatam esse mihi constat à doctissimo Patre Nicolao Riccardi Magistro sacri Palatii Apostolici: interrogatus enim de hoc casu negatiuè respondit. Et hanc opinionem tenet nouissimè Zambellus *in Reper. Mor. ver. Absolutio, num. 43.* Lupus *de casibus refer. part. 2. cas. 10.*

M m n. 22.

Sup. hoc in tribus Ref. 1. seqq. & inf. 3. in Ref. 163. Quæro secundo & sup. in Ref. 128. in fine, & in to. 2. tr. 6. Ref. 114. Nota vero, & seq.

Alibi infra in Ref. 137. & c. Sup. hoc melius, & magis late in to. 8. tr. 6. Ref. 10. §. 1. & in alii eius nor. & infra in Ref. 135. §. 1. post mediū, veris. Demas.

Sup. hoc in Ref. præterita §. 1. & infra in duobus Ref. seqq. §. 1. in Ref. 163. Quæro secundo & sup. in Ref. 128. in fine, & in to. 2. tr. 6. Ref. 214 à §. Nota vero.

Quæ hic est Ref. antecedens.

num. 22. & Hieronymus Ghilinus in *summa*, verb. *circumstantia peccatorum*, numero quinquagesimo, ubi sic ait: In peccato Sodomiae non tenetur quis exprimere in confessione, an fuerit agens, vel patiens, quia tale peccatum est eiusdem speciei. Si quis verecundiam haberet confitendi se in actu sodomitico fuisse patientem, sufficit ut dicat, toties Sodomiam exercui. Ita ille. Vide etiam me ipsum in 5. part. tract. 14. resolut. 59.

Quae hic est inf. Ref. 163. §. Quarto secundo, & in alia eius not.

RESOL. CXXXV.

An patiens in peccato Sodomiae debeat explicare in confessione fuisse patientem, non obstante quod agens seminet, patiens vero non?

Et an omnia peccata contra naturam sint unius speciei infima, & non subalterna? Ex part. 7. tr. 10. & Misc. 1. Ref. 8.

Sup. hoc in duabus Ref. praeteritis, & in Ref. seq. & infra in Ref. 163. §. Quarto secundo, & supra in Ref. numero quarto, ubi sic ait: La tercera duda es, si en este pecado mide la especie, el ser uno agente en el, o paciente: de modo que se deua declarar en la confession. Probable es que si, i probable tambien que no; porque aunque sea mas grave pecado el del agente, que el del paciente, i como tal se castiga, con mas rigor: no crece su malicia tanto, que venga a ser de diferente especie. Demas de que como afirma Villacio es muy probable, que todos los pecados contra naturaleza son: Vnius speciei infima, & non subalterna. Ita Machadus; sententiam Villici, tanquam probabilem admittit etiam nouissime Ioan. Caramuel in Reg. Diui Benedicti, disputat. 66. num. 983. licet obferuet me docere, contrariam esse probabiliorem.

Sup. hoc in Ref. 133 §. vi. & in alia eius auot.

§. 1. **S**ufficere probabiliter si dicat in confessione peccavi peccato Sodomiae, bis docui, & nunc iterum doceo, & ita me citato tanquam probabilem hanc sententiam admittit nouissime Ioannes Machadus de *Perfetti. Confess. tomo primo, libro secundo, parte tertia, tractat. 19. document. octauo*, supra in Ref. numero quarto, ubi sic ait: La tercera duda es, si en este pecado mide la especie, el ser uno agente en el, o paciente: de modo que se deua declarar en la confession. Probable es que si, i probable tambien que no; porque aunque sea mas grave pecado el del agente, que el del paciente, i como tal se castiga, con mas rigor: no crece su malicia tanto, que venga a ser de diferente especie. Demas de que como afirma Villacio es muy probable, que todos los pecados contra naturaleza son: Vnius speciei infima, & non subalterna. Ita Machadus; sententiam Villici, tanquam probabilem admittit etiam nouissime Ioan. Caramuel in Reg. Diui Benedicti, disputat. 66. num. 983. licet obferuet me docere, contrariam esse probabiliorem.

2. Nota quod nouissime me etiam citato Mazuchellus de *Casibus reuerentis disputatione secunda, capite 22. difficultate prima, num. 11.* docet etiam in peccato Sodomiae patientem non teneri explicare hanc circumstantiam, & addit non obstat, quod agens in peccato Sodomiae seminet, patiens vero non; ergo tenetur manifestare verum fuerit agens, vel patiens; & hoc est argumentum quod contra me adduxit olim Sapientissimus Vir, & Eminentissimus Dominus meus Cardinalis de Lugo, sed respondendum est, circumstantiam hanc ex parte poenitentis esse inuentam, sed circumstantiae minuentes intra eandem speciem non sunt contentendae Ergo.

3. Nec obstat quod Confessarius sit intellecturus de Sodomiae actiua, quia circumstantia haec non minuit variando speciem, ita ut tollat ab actu nouam speciem peccati mortalis, sed minuit intra eandem speciem; quomodo femina habens copulam cum consanguineo, quae tamen non feminasset, non teneretur in confessione manifestare se non feminasse, quia circumstantia haec minueret intra eandem speciem, sed ipsa rite confiteretur, dicendo, se incestum commississe, etiam si Confessarius esset intellecturus de de incestu cum seminatione; sic & in casu de quo nos hic tractamus. Ergo, &c.

RESOL. CXXXVI.

An in peccato Sodomiae sit necessarium explicare in confessione, quisnam fuerit agens, vel patiens?

Et quid tamen, si patiens praeter cooperationem ad pollutionem alterius pateretur ipsemet aliunde pollutionem in illa actione? Ex part. 11. tractat. 3. & Misc. 3. Resol. 4.

§. 1. **E**minentissimus Dominus meus Cardinalis Lugo nominatim contra me; affirmatiua sententiam conatus est firmare, sed hoc non obtinente ferè omnes, qui post ipsum scripserunt, nostram sententiam negatiua amplexi sunt, & praeter Lupum, Mazuchellum, Bordonum, Gesualdum, Machadum, & alios à me alibi adductos hanc sententiam, me citato nominatim contra Cardinalem Lugo tenet doctus Ioannes Pontius in *Cur. Theolog. disp. 46. quest. 7. conclus. 2. num. 67.* ubi sic ait: Dico secundo non esse necessarium explicandum in peccato sodomitico, quod quis fuerit agens, vel patiens, quia uterque peccat contra naturam, & uterque alterius peccato cooperatur. Vnde quamuis agens soleat pollui, non verò patiens, tamen patiens cooperatur ipsius pollutioni.

2. Itaque confessor quando significat aliquem commississe peccatum sodomiticum cum alio, intelligit abunde, quod vel ipse polluerit se, & sic fuerit agens, vel quod cooperatus fuerit pollutioni alterius; non apparet autem esse differentia specifica inter utramque pollutionem factam per mutuum cooperationem, ratione cuius quis debeat explicare quod ipsemet pollutus fuerit, & consequenter fuerit agens. Si tamen patiens praeter cooperationem ad pollutionem alterius pateretur ipsemet aliunde pollutionem in illa actione, videretur quod ratione huius deberet explicare quod esset patiens, ut sic explicaret secundum peccatum de pollutione propria, quae non solet ordinari sequi, nec consequenter explicatur explanatione commixtionis sodomiticae. Ita Pontius, cui adde me citato Marcum Serium *tom. 1. disputat. 4. quest. 28. num. 5.* & me citato Rocaful. in *prax. Theolog. moral. tom. 2. lib. 4. de promulg. Decalogi, cap. 11. num. 178.* & me citato Pontius in *recollect. quest. moral. verb. sodomia num. 4.* & me citato Remigium in *prax. Confess. tract. 2. capit. 6. §. 12. num. 21.* & me citato Vericelli in *quest. moral. tract. 4. quest. 8. num. 2* & me citato Longium in *Tabulis Sacram. tab. 2. c. 56. num. 5.* & me citato Rectium in *prompt. Confess. part. 2. cap. 12.* Vnde & auctoritate Doctorum, & rationibus remanet satis probabilis nostra sententia aduersus Dominum meum Cardinalem Lugo, cui tamen adhaeret Leander de *Sacram. tom. 1. tract. 5. disp. 8. quest. 6.*

RESOL. CXXXVII.

An coitus sodomiticus inter masculos in primo, & secundo gradu habeat etiam malitiam incestus, & sit in confessione aperitendus?
Et quid in predicto casu, si actus sodomiticus sit cum consanguineo in tertio, & quarto gradu?
Et an in copula non sodomitica cum muliere affinis, vel consanguinea sit explicandus gradus consanguinitatis, vel affinitatis?
Et cur sim notatur impubes commiscens se cum consanguineis, vel affinis non esse inclusos in casu reseruato incestus. Ex part. 3. tractat. 4. Ref. 100. alias 101.

§. 1. **A**ffirmatiua sententiam docent Azorius *part. 3. lib. 3. cap. 18. quest. 5.* Grassius *de arbitr. confessor. lib. 2. cap. 34. num. 3.* ubi sic ait: ER. etiam incestus quando coitus sodomitici sunt inter masculos in primo, & secundo gradu, vel coit. masculus